



Buka ena e ka ha ngaka ya mona Afrika Borwa e
bitswang Bongani Mawethu Mayosi.

E ne e le Rasaense ya ileng a sibolla tsebo ya
bohlokwa ka mahloko ba pelo.



Bongani o tswetswe selemong sa 1967, motseng wa Mthatha, porofensing ya Eastern Cape e mona Afrika Borwa.

O kene sekolo motsaneng wa Ngqamakhwe.

Mmae e ne e le mooki, mme ntatae e le ngaka.



Kamora tsatsi le leng le leng la mosebetsi, batswadi ba Bongani ba ne bua ka mosebetsi wa bona.

O ile a ba le thahasello ka diqaka tsa tsa bophelo bo botle, le ho thuseng batho.

Ha a utlwa ka mosebetsi wa batswadi ba hae, o ile a ba le thahasello ho tsa Saense ya tsa Bophelo.



Sekolong, Bongani o ile a rata dithuto tsa Dipalo le Saense ya tsa Bophelo.

O ile a sebetsa ka thata dithutong tseo hobane o ne a batla ho ba ngaka.

Ha a qeta sekolong se phahameng, o ile a ya ithuta univesithing ya KwaZulu-Natal le Motse Kapa. E ne e le moithuti ya hlwahlwa.



Bongani o ile a fumana kgau ya ho ya ntshetsa dithuto tsa hae pele univesithing ya Oxford e Engelane.

O ile a boela a ya ithuta naheng ya Amerika. Yaba o kgutlela Afrika Borwa ho tlo sebetsa jwaloka ngaka.

E ne e le ngaka e lokileng, e mosa, e neng e rata bakudi ba yona.



Ka nako e kgutshwanyane, Bongani, a boela a ya mose ho mawatlle hape.

O ne a batla ho ithuta haholwanyane ka khadioloji.

Khadioloji ke thuto ya tsa pelo le mahloko a amanang le yona.

Bongani e ne e le ngaka ya pelo.



Ngaka Mayosi o ne a sebetsa le bafuputsi ba babang ba mose. Ba ile ba sibolla ntho e nngwe ya bohlokwa haholo.

Bafuputsi bana ba ile ba sibolla hore hobaneng ha batho ba bang ba tshwarwa ke mahloko ba pelo.

Tshibollo ena e ne e le ya bohlokwa dingakeng lefatsheng ka bophara.



Bongani o kgutletse Afrika Borwa e le setsebi se nang le tsebo ya bohlokwa ya bongaka.

O ile a sebetsa le letona la tsa bophelo la naha, a mo fa keletso ka mathata a naha a tsa bophelo.

Toro ya hae e ne e le ho bona dinaha tsa Afrika di rarolla mathata a tsona a tsa bophelo ka ho sebedisa Saense.



Bongani o ne a itshepa jwaloka ka Rasaense wa MoAfrika.
Tshibollo ya hae e ne e le ya bohlokwa lefatsheng ka
bophara.

Afrika Borwa e ile ya keteka mosebetsi le dikatleho tsa hae.

O ile a tlotlwa ka kgau e hodimodimo ya Saense e bitswang
Order of Mapungubwe.



Bongani e ne e le Moporofesara wa Mafu a Pelo
Univesithing ya Cape Town (UCT).

Ka ho ruta ha hae, o ile a arolelana tsebo le baithuti ba hae.

O ne a utlwisisa mathata a baithuti ba bangata. O ile a
kgothatsa dingaka tsa batjha le ba bang ba ithutang
Saense ya tsa Bophelo.



Moporofesara Mayosi o ile a phahamisetswa ho ba Hlooho ya Saense ya tsa Bophelo UCT.

O ne a dula a le maphatephate mosebetsing, e ne e le titjhere, mofuputsi le moetapele.

Bongani Mayosi o hopolwa jwaloka mohlala o motle bathong ba bangata.



Ho tloha sekolong sa mahaeng, e bile moetapele ho tsa
Saense ya tsa Bophelo Univesithing e kgolo ya Afrika Borwa.

E bile setsebi sa matjhaba Saenseng ya tsa Bophelo.

Bongani o fihlelletse dikatleho tse ngata bophelong ba hae
empa o ne a dula a ikokobeditse.



Ha re ithuta ka Saense re ka nahana

Ka Ngaka Mayosi.

Re ka keteka dikatleho tsa hae le tsa boRasaense ba bang
ba Afrika.

Re ka kgona le ho keteka boleng ba tsebo ya Afrika.



—Dipotso

1. Ke mang ya bolelang pale ena? Pale ena e ka ha mang?
2. Bongani o bile le thahasello tsa bophelo le Saense neng? Hobaneng?
3. Ke eng Khadioloji?
4. Batlisisa ha batsi ka mosebetsi Saenseng ya Bophelo.
5. Jwaloka Rasaense le ngaka ya dipelo, Bongani o thusitse setjhaba jwang?
6. Fuputsa ka Borasaense ba bang ba bararo Afrika.
7. Lapeng le bua ka mathata afe a amang setjhaba?
8. Hlalosa ka moo thuto ya hao e ka thusang ho rarolla a mang a mathata ano a setjhaba.



—Lenane la dibuka tse letotong lena

- Andile Mji
- Asnath Mahapa
- Bongani Mayosi
- Charlotte Maxeke
- Mmantsane Moche Diale
- Mulalo Doyoyo
- Tebello Nyokong
- Tshilidzi Marwala



Pale ena e qapuwe le ho ngolwa ka puo ya isiXhosa
jwaloka karolo ya porojeke ya 2020 ya Zenex Ulwazi
Lwethu ya dibuka tse balwang.